

Beleidsplan Leerlicht en RMC

2015-2018

1 Inleiding

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs om zich te ontwikkelen en ontplooien. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. In Nederland gelden de leerplicht, de kwalificatieplicht en de RMC-wet. Dit betekent dat jongeren van 5 tot 23 jaar naar school moeten tot zij een startkwalificatie hebben gehaald: een havo-diploma, vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger. De overheid ziet toe op de handhaving door uitvoering van de leerplicht en kwalificatieplicht voor jeugdigen tussen de 5 t/m 17 jaar. Jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten worden door de RMC-functie¹ in beeld gehouden en gestimuleerd terug te gaan naar school.

Werkgebied RBL

Dit beleidsplan heeft betrekking op alle taken die door het RBL worden uitgevoerd voor de twaalf gemeenten in de Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek. Hieronder valt naast de leerplichtfunctie (5 t/m 15 jarigen) ook de uitvoering van de kwalificatieplicht (16 en 17 jarigen) en de RMC-functie t.b.v. voortijdig schoolverlaters (18-23 jarigen). In dit beleidsplan wordt verder gesproken over de leerplichtfunctie (inclusief kwalificatieplicht). Daar waar het enkel om de kwalificatieplicht gaat wordt dit expliciet genoemd.

RBL in Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland

Het wettelijk kader voor de bestrijding van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten wordt gevormd door de Leerplichtwet, kwalificatieplicht en de rmc-regelgeving in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de Wet op de expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). De twaalf gemeenten in het werkgebied hebben de uitvoering van de leerling-administratie, leerplicht-, kwalificatieplicht- en rmc-functie belegd bij het Regionaal Bureau Leerplicht, welke onderdeel uitmaakt van de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland. In de Gemeenschappelijke Regeling artikel 5 lid 7 is dit onder b en c als volgt verwoord:

- b De instandhouding van een Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland (RBL Holland Rijnland) dat belast is met de uitoefening van de Leerplichtwet 1969
- c Het bestrijden van het voortijdig schoolverlaten door middel van de uitoefening van de taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 8.3.2 en artikel 8.3.3 Wet educatie en beroepsonderwijs, artikel 118h en artikel 118i Wet op het voortgezet onderwijs, en artikel 162b en artikel 162c Wet op de expertisecentra;

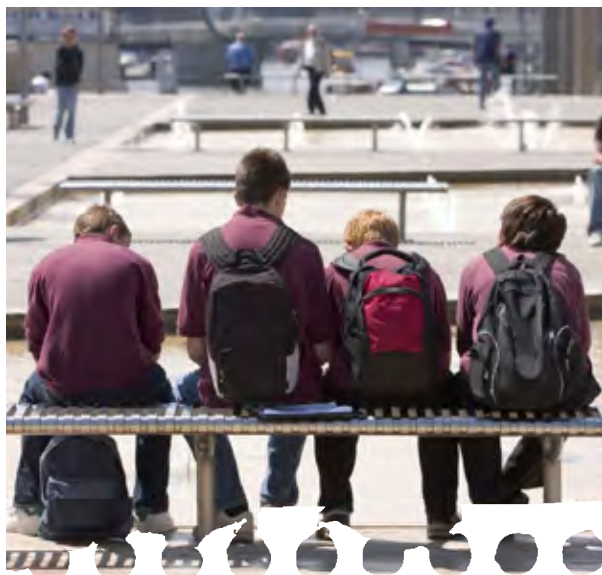
Het Dagelijks Bestuur is daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerling-administratie, leerplicht-, kwalificatieplicht- en RMC-functie. Zij verantwoordt zich hierover met het jaarverslag RBL.

1 RMC-functie = Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten

RMC-contactgemeente bestuurlijk verantwoordelijk voor RMC-functie

RMC-contactgemeente Leiden is bestuurlijk verantwoordelijk voor de RMC-functie. De RMC-functie heeft tot doel het verminderen van voortijdig schoolverlaten en het daartoe bieden van een sluitende aanpak voor alle jongeren tot 23 jaar². De RMC-contactgemeente verantwoordt in de SISA en middels een accountancy-verklaring aan het Rijk over de besteding van de RMC-middelen voor uitvoering van de RMC-functie.

3

- 2 De RMC-functie heeft tot *doel* het verminderen van voortijdig schoolverlaten en het daartoe bieden van een sluitende aanpak voor alle jongeren tot 23 jaar. De RMC-functie omvat *drie taken* (vastgelegd in wetgeving):
- een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
  - benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.
  - coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren en het onderhouden van dit netwerk.

Missie

De missie van het Regionaal Bureau Leerplicht is het waarborgen van het recht op onderwijs van 5-23 jarigen. Door onderwijs kunnen jeugdigen zich ontplooiën en ontwikkelen. Door het behalen van een startkwalificatie voldoen zij aan het minimale niveau dat nodig is om een goede kans te maken op de arbeidsmarkt en in de samenleving te participeren.

Visie

Het RBL voert haar missie uit door de leerling/student centraal te stellen, en spreekt vanuit haar positie alle betrokkenen aan op hun verantwoordelijkheid. Het RBL heeft hierbij voor de leerplicht, kwalificatieplicht en RMC-functie te maken met een stelsel van rechten en plichten. We leveren maatwerk waarbij we binnen de kaders van de regelgeving zoeken naar oplossingen voor (dreigend) schoolverzuim en voortijdig schooluitval. Die oplossing moet passen bij de mogelijkheden van de leerling/student in zijn of haar specifieke context. Waar samenwerking met de leerling, ouders, scholen en/of andere betrokkenen onmogelijk blijkt, zetten we daarvoor beschikbare (dwang) maatregelen in.

2 UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

Hoofddoelstelling: alle jeugdigen tussen de 5-23 jaar die daartoe in staat zijn, volgen onderwijs tot zij een startkwalificatie hebben gehaald. Het RBL hanteert ten behoeve van deze hoofddoelstelling de volgende uitgangspunten en doelstellingen:

2.1 Geen ongeoorloofd verzuim

Het moet met betrekking tot verzuim duidelijk zijn waar de verantwoordelijkheid van een school begint en eindigt en waar die van het RBL. Partijen spreken elkaar hierop aan. Om dit te bewerkstelligen moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

School heeft de deelnemer in beeld

Het RBL kan alleen effectief handelen wanneer het verzuim van leerlingen goed in beeld is. Scholen zijn verantwoordelijk voor het volledig registreren en tijdig melden van verzuim. Wanneer verzuim afgesproken (wettelijke) termijnen overschrijdt of wanneer er signalen zijn dat er meer aan de hand is dan licht verzuim, dan meldt school dit bij het RBL. Het RBL controleert de verzuimadministratie van scholen. Uitgangspunt is risicogericht toezicht³ in het primair en voortgezet onderwijs tijdens de schoolbezoeken, bij de MBO-instellingen volgens het protocol behorende bij het samenwerkingsverband met de onderwijsinspectie. Het RBL controleert, de onderwijsinspectie sanctioneert zo nodig.

RBL heeft de deelnemer in beeld

Het RBL voert de leerlingenadministratie uit voor alle aangesloten gemeenten in haar werkgebied. Hierdoor heeft het RBL voortdurend zicht op alle jeugdigen tussen de 5-23 jaar die geacht worden naar school te gaan om een startkwalificatie te halen. Overstap naar een andere school, verhuizingen, het behalen van diploma's, verzuim of uitschrijving, het wordt allemaal geregistreerd door het RBL. De scholen kunnen er van op aan dat 100% van de meldingen van ongeoorloofd verzuim worden opgepakt door het RBL. Voorwaarde voor effectief handelen is dat scholen al het ongeoorloofd verzuim tijdig melden.

Absoluut verzuim wordt direct opgepakt

Er is sprake van *absoluut verzuim* wanneer een kind tussen de 5-18 jaar niet ingeschreven is op een school en geen vrijstelling heeft van leerplicht. Via de leerlingenadministratie en het GBA wordt onderzocht of de leerling nog in de regio woont, en daadwerkelijk niet staat ingeschreven op een school. De leerplichtambtenaar onderzoekt de zaak, spreekt partijen aan op hun verantwoordelijkheden en maakt zo nodig proces-verbaal op. Absoluut verzuim is voornamelijk vsv-problematiek; het betreft vooral kwalificatie-plichtigen (16 en 17 jarigen). Het aantal gevallen van absoluut verzuim fluctueert per schooljaar.

³ Tijdens de schoolbezoeken wordt de verzuimadministratie van scholen steekproefsgewijs gecontroleerd. Intensiteit en frequentie is afhankelijk van het risico dat de verzuimadministratie naar oordeel van het RBL niet op orde is.

Vrijstelling

Ieder kind tussen de 5-18 jaar valt onder de leerplichtwet, heeft recht op onderwijs en gaat naar school. Toch kunnen er omstandigheden zijn betreffende het kind of de ouders die maken dat een leerling (tijdelijk) niet naar school kan. In die gevallen heeft de leerplichtambtenaar volgens de leerplichtwet de mogelijkheid om vrijstelling van de leerplicht te verlenen. Dit is in principe een tijdelijke vrijstelling totdat de redenen voor vrijstelling van schoolbezoek zijn opgeheven. Vrijstelling wordt pas verleend als andere opties niet mogelijk blijken te zijn.

RBL en Passend Onderwijs

Het RBL registreert het aantal thuiszitters (wel ingeschreven, meer dan 4 weken schoolverzuim) en zorgleerlingen (wel ingeschreven, meer dan 4 weken niet naar school op basis van psychische of lichamelijke gronden). Gezamenlijk ging het in schooljaar 2013-2014 om 81 leerplichtige leerlingen. Uit het aantal thuiszitters/zorgleerlingen blijkt dat niet voor alle kinderen in de regio Holland Rijnland een passende onderwijsplek is. Met de invoering van de Wet op Passend Onderwijs per schooljaar 2014-2015 is het de opgave om voor ieder kind een passende onderwijsplek in de regio te vinden. Het RBL en de samenwerkingsverbanden voor primair- en voortgezet onderwijs streven daarbij naar uniforme beoordeling van casuïstiek. Of een passende onderwijsplek beschikbaar is hangt niet alleen af van de inzet van de samenwerkingsverbanden. Er zijn bijvoorbeeld jongeren die door tegenstrijdige wet- en regelgeving geen aanspraak kunnen maken op onderwijs en zorg tegelijk.

Ook kan het zijn dat de kosten van een aangepaste onderwijsplek buiten het beschikbare budget vallen van school en/of gemeente. In de 'Handreiking schoolverzuim en voorkomen van thuiszitten', die het RBL met de

samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs heeft gemaakt, staat opgenomen dat de 'beleidstafel thuiszitters' de opdracht heeft om ook voor deze kinderen een passende onderwijsplek te zoeken.

Ook het middelbaar beroepsonderwijs is betrokken bij de Wet op Passend Onderwijs. Het ministerie van onderwijs onderzoekt nog op welke wijze afstemming over het ondersteuningsaanbod op het ROC tussen het middelbaar beroepsonderwijs en gemeenten moet worden vormgegeven. In de dagelijkse praktijk werkt het RBL in het Instroomloket hiertoe al samen met het middelbaar beroepsonderwijs. Doel is om plaatsing op een opleiding met begeleiding op maat mogelijk te maken voor jongeren die niet vanzelf door de intakeprocedure van het ROC komen.

Met de gemeenten en middelbaar beroepsonderwijs onderzoekt het RBL of er alternatieve ontwikkeltrajecten kunnen komen voor jongeren (16-23 jaar) die niet (meer) in het reguliere onderwijsstelsel 'passen'. Ondanks inzet van Instroomloket of Kansloket (casuïstiek overleg voor WWB-jongeren) kunnen deze jongeren niet binnen een half jaar geplaatst worden op een opleiding. Alternatief instrumentarium ontbreekt nog in de regio.

Doelstellingen:

- Iedereen die in staat is onderwijs te volgen vindt een passende onderwijsplek in de regio. Het RBL streeft er naar om het aantal thuiszitters zo ver mogelijk terug te brengen.
- Het RBL wil het aantal vrijstellingen op basis van artikel 5 onder a (op basis van psychische en/of lichamelijke gronden) de komende periode halveren van 123 in schooljaar 2013-2014 naar 65 in 2017-2018.

2.2 Simpel verzuim? Lik-op-stuk-beleid!

Uitgangspunt is dat al het spijbel en luxe verzuim van onderwijsdeelnemers tussen 5-23 jaar wordt door het RBL wordt opgepakt. Bij 'simpele' gevallen van verzuim voert het RBL een 'lik op stuk'-beleid. Dit is het geval bij spijbelverzuim en luxeverzuim. Recidive op verzuim moet zo laag mogelijk zijn. Daar ligt immers de invloed van het RBL, met name in de leerplichtige leeftijd wanneer het RBL sanctiemogelijkheden heeft voor handhaving.

Bij spijbelverzuim van leerplichtigen naar Halt

Bij *spijbelen/veelvuldig te laat komen* zonder achterliggende problematiek wordt voor jongeren tot 18 jaar een Halt-straft ingezet om een duidelijk signaal te geven dat hij/zij op school hoort te zitten. Jongeren worden aangesproken op het verzuim, en komen snel bij Halt terecht voor een pedagogische straf. Hier gaat een duidelijke preventieve werking vanuit. Door de verruiming van het aantal verzuimuren waarmee jongeren naar Halt gestuurd kunnen worden, is het aantal jongeren met een Halt-afdoening in schooljaar 2013-2014 gegroeid en zijn er minder verzuimprocessen afgedaan met een proces-verbaal.

Bij luxe verzuim van leerplichtigen volgt proces verbaal

Er is sprake van *luxe verzuim* wanneer er vakantie of verlof wordt genomen buiten de schoolvakanties en zonder dat de school hier toestemming voor verleent. Bij luxe verzuim wordt zo mogelijk (afhankelijk van de bewijslast) proces-verbaal opgemaakt. Deze zaken worden door het Openbaar Ministerie meestal afgedaan met een boete.

Bij verzuim van 18+ deelnemers verzuimgesprek op school

Met de scholen en mbo-instellingen is afgesproken dat verzuim van deelnemers boven de 18 jaar op dezelfde wijze wordt opgepakt als verzuim van leerlingen onder de 18 jaar. Hiervoor wordt dezelfde norm gehanteerd: melden bij meer verzuim dan 16 uur in 4 weken. RBL en de onderwijsinstellingen maken duidelijke afspraken wie bij verzuim verantwoordelijk is op welk moment. Wanneer er sprake is van schoolverzuim, is de school eerst verantwoordelijke om hierop actie te ondernemen. Na melding van verzuim voeren Casemanagers MBO van het RBL op school verzuimgesprekken met gemelde deelnemers.

Verzuim 18+ van deelnemers uit andere RMC-regio's

De scholen voor middelbaar beroepsonderwijs in Zuid-Holland Noord hebben veel deelnemers woonachtig in een andere RMC-regio. De helft van de verzuimmeldingen van ROC Leiden bestaat uit jongeren die in regio Haaglanden wonen. Voor het oppakken van verzuim geldt in eerste instantie het woonplaatsbeginsel: iedere RMC-regio pakt het verzuim van haar eigen deelnemers op, ongeacht waar zij op school zitten. Voor de mbo-instellingen moet wel een werkbare situatie bestaan. Daarom maakt het RBL in de bovenregionale verzuimagenda voor RMC-regio Zuid-Holland Noord, -Oost en Haaglanden afspraken over het eenduidig oppakken van verzuim18+ en uitschrijvingen. De case managers van de diverse regio's werken samen binnen een ROC. Voor de mbo's ontstaat zo een uniforme werkwijze voor het melden van verzuim en uitschrijvingen.

Kwaliteit verzuimmeldingen moet beter

Het RBL constateert dat het aantal verzuimmeldingen van leerplichtige leerlingen in schooljaar 2013-2014 met 33% is toegenomen tot 2382. Meldingen over 18+ verzuim zijn in dat schooljaar zelfs verdubbeld tot 1595. Dit wordt veroorzaakt door de sterke toename van het aantal meldingen van het mbo. Deze stijging komt niet door een toename van het verzuim, maar door een verbeterde verzuimregistratie van scholen. De scholen hebben hun verzuimregistratie en meldgedrag verbeterd als gevolg van inzet van het RBL, waaronder het beter zichtbaar zijn op scholen en de strengere verzuimcontroles op basis van het samenwerkingsverband met de onderwijsinspectie in het mbo. Het meldgedrag van scholen behoeft wel een kwalitatieve verbetering m.b.t. gevulde meldingen. Scholen melden ook verzuim wat niet gemeld had hoeven worden; van een aanzienlijk deel van de meldingen wordt geen verzuim geconstateerd. Van ruim drie kwart van de meldingen van het primair en voortgezet onderwijs is verzuim geconstateerd. Daarnaast moeten scholen om te voldoen aan de inspectie eisen alle verzuim binnen de wettige afgesproken termijn melden. In het speciaal onderwijs ligt dit percentage iets lager, maar dit wijkt niet af van het regiogemiddelde. In het mbo duidt slechts een kwart van de meldingen daadwerkelijk op ongeoorloofd verzuim.

Doelstellingen:

- Kwaliteit van verzuimmeldingen in het mbo moet even hoog zijn als op het voortgezet onderwijs: bij 75% i.p.v. 25% van de meldingen wordt daadwerkelijk ongeoorloofd verzuim geconstateerd.
- het opvolgen van het verzuim18+ door RMC moet jongeren aantoonbaar behouden voor voortijdig schooluitval.

2.3 Er is meer aan de hand: integrale aanpak

Wanneer er bij leerlingen onder de 18 meer aan de hand is dan 'simpel' verzuim, dan voert leerplicht de integrale aanpak van *één leerling één gezin één plan*. Hiervan is sprake bij signaalverzuim en soms bij absoluut verzuim.

Signaal verzuim onder de 18 jaar: één leerling één gezin één plan

Er is sprake van signaalverzuim indien achterliggende problematiek één van de oorzaken van verzuim is. Bij signaalverzuim wordt de methodiek van *één leerling één gezin één plan* toegepast. Doel voor leerplicht is om het verzuim zo spoedig mogelijk te stoppen. Bij deze methodiek maken partijen die betrokken zijn bij de leerling of het gezin sámen met de ouders afspraken die worden vastgelegd in een gezamenlijk plan. Leerplicht praat niet óver maar mét leerlingen en hun ouders. Door het schriftelijk vastleggen van afspraken kunnen partijen elkaar aanspreken op het nakomen van die afspraken. Verzuim is vaak de 'vindplek' van achterliggende problematiek. De ervaringen in de afgelopen twee jaar hebben geleerd dat leerplicht zelden het best als trekker kan optreden, maar dat de zorgcoördinatie bij de meest belanghebbende partij moet worden belegd. Wie dat is wordt afgestemd met het Jeugd- & Gezinsteam. Wanneer meerdere kinderen in een gezin met leerplicht te maken hebben wordt één leerplichtambtenaar als eindverantwoordelijke aangewezen. Als er grote zorgen zijn over een kind kan er een melding worden gedaan in de verwijzingsindex JeugdMatch.

Handhaving bij signaalverzuim

Ook bij signaal verzuim kan het voorkomen dat ondanks interventie van het RBL het verzuim voortduurt, en handhaving geboden is. Het RBL maakt proces-verbaal op wanneer ouders/verzorgers en/of de leerling verwijtbaar niet meewerken aan het beëindigen van het verzuim.

2.4 voortijdig schoolverlater: het RBL pakt je op

Jaarlijks stopt ongeveer 2% van de onderwijsdeelnemers met een opleiding zonder dat zij een startkwalificatie hebben gehaald. De grootste groep valt uit in het eerste jaar van het mbo. Studiekeuzeproblematiek is vaak een achterliggende reden. Ook de grote overgang van de schoolse veiligheid naar het grote ROC speelt voor sommige deelnemers een rol. Een kleine groep valt al eerder uit, en komt na het voortgezet onderwijs niet aan bij het middelbaar beroepsonderwijs. Het onderwijs heeft een verantwoordelijkheid voor begeleiding bij de juiste studiekeuze en het bieden van een stimulerend onderwijsklimaat. Wanneer het in individuele gevallen knelpunten oplevert die tot schooluitval leiden, heeft het RBL een verantwoordelijkheid. Voor voorgenoemde groepen voortijdig schoolverlaters geldt dat zij vaak nog leerplichtig zijn, en vanuit die wetgeving door het RBL opgepakt worden. Onderwijsdeelnemers die tussen de 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie met onderwijs stoppen vallen onder de RMC-wet.

Het RBL is vanuit die RMC-functie verantwoordelijk voor het registreren en oppakken van voortijdig schoolverlaters. De RMC-functie wordt preventief ingezet door het voeren van verzuimgesprekken bij gemeld verzuim van minimaal 16 uur in 4 weken. Door het oppakken van verzuim 18+ zijn jongeren – als ze onverhoopt toch stoppen met hun opleiding – in ongeveer 2/3de van de gevallen al bekend bij het RBL.

Met de onderwijsinstellingen zijn afspraken gemaakt over warme overdacht van de voortijdig schoolverlaters. Deze jongeren worden door het RMC benaderd om te praten over de mogelijkheden om terug naar school te gaan of werk te vinden. Het RMC werkt daarbij adaptief: de formatie wordt daar ingezet waar de reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters het grootst is. Uitgangspunt richting jongeren is: iedereen die trajectbegeleiding wil, krijgt dit ook.

De problematiek bij voortijdig schoolverlaten van deelnemers boven de 18 is vaak complexer dan op jongere leeftijd. Studiekeuzeproblematiek is vaak niet de enige reden om met school te stoppen. De praktijk wijst uit dat jongeren nadat ze zijn gestopt met school pas na een aantal baantjes tot het inzicht komen dat een startkwalificatie de meeste kansen biedt op een goede baan. Meestal zijn ze dan al langer dan een jaar van school en heten ze in RMC-jargon 'oude voortijdig schoolverlaters'. Het RBL volgt alle jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie en benaderd hen jaarlijks om ze te wijzen op het belang van een startkwalificatie en een aanbod voor trajectbegeleiding. Het RBL heeft in beeld wat de inkomenspositie is van deze jongeren. Jongeren zonder inkomen of uitkering in de groep oude voortijdig schoolverlaters worden door het RBL proactief benaderd om het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden voor scholing en/of werk. Het RBL werkt samen met het actieplan jeugdwerkloosheid, het middelbaar beroepsonderwijs en andere partijen zoals Pluscoach om deze jongeren in beweging te krijgen.

Doelstellingen:

- Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in regio Zuid-Holland Noord bedraagt maximaal het percentage zoals het ministerie van OCW die per doelgroep stelt. Dit betreft voor schooljaren 2014-2015 en 2015-2016 de volgende percentages:

Doelstelling nieuwe voortijdig schoolverlaters schooljaren 2014 2015 en 2015 2016	Maximale uitvalpercentages
Voortgezet onderwijs onderbouw	max. 1,0% VSV
VMBO bovenbouw	max. 4,0% VSV
Havo/vwo bovenbouw	max. 0,5% VSV
Entreeopleiding (MBO1)	max. 22,5% VSV
MBO niveau 2	max. 10,0% VSV
MBO niveau 3 en 4	max. 2,75% VSV

- Alle nieuwe voortijdig schoolverlaters worden direct na uitschrijving benaderd door het RMC voor trajectbegeleiding.
- Alle oude voortijdig schoolverlaters zonder werk of inkomen worden ieder jaar proactief benaderd door het RMC voor trajectbegeleiding.
- 59% van de preventief ingezette RMC-trajecten werden in schooljaar 2013-2014 met een positief uitstroomresultaat (onderwijs of werk) afgesloten. Dit moet omhoog naar 70%
- 40% van de curatief ingezette RMC-trajecten werden in schooljaar 2013-2014 met een positief uitstroomresultaat (onderwijs of werk) afgesloten. Dit moet omhoog naar 60%

Voor wat betreft de organisatie van haar werk hanteert het RBL de volgende uitgangspunten:

Één aanspreekpunt per gezin, school en gemeente

Het RBL werkt met een vaste leerplichtambtenaar/Casemanager MBO per school en een vaste leerplichtambtenaar per gemeente. Zo is het voor school, gemeente en ketenpartners altijd duidelijk welke leerplichtambtenaar hun partner is.

Het RBL werkt outreachend

Outreachend werken betekent dat het RBL op locatie werkt als dit meerwaarde oplevert. Verzuimgesprekken met deelnemers en ouders vinden plaats op school of op een locatie (bij voorkeur) in de woonplaats van de deelnemer (bijvoorbeeld het gemeentehuis of het Centrum voor Jeugd en Gezin). Indien nodig voert het RBL een huisbezoek uit. Ander onderdeel van outreachend werken is het op locatie ondersteunen van de scholen om het verzuim een halt toe te roepen. Preventieve inbreng van het RBL kan bestaan uit advies geven, meedenken over oplossingen, of een bemiddelende rol spelen tussen ouders en school, om te voorkomen dat een leerling door de ouders wordt thuisgehouden of wordt geschorst door de school.

RMC: nadruk op preventie

Het aantal voortijdig schoolverlaters is de afgelopen jaren afgenomen. Jongeren tussen de 18 en 23 jaar die gestopt zijn met school en geen startkwalificatie hebben kunnen bij het RMC trajectbegeleiding krijgen en worden dan begeleid naar school, werk of een combinatie van beide. Zonder sanctie- of stimuleringsmogelijkheden is het moeilijk jongeren over te halen terug naar school te gaan nádat ze gestopt zijn met een opleiding. RMC-trajectbegeleiding

sluit daarom aan op de verzuimaanpak 18+. Het eerste contact met (dreigende) voortijdig schoolverlaters vindt nu plaats wanneer deelnemers verzuimen. Bij verkeerde studiekeuze is de overstap naar een andere opleiding de beste manier om uitval te voorkomen. Ondersteuning van dit proces door een 'neutrale' partij als het RBL verhoogt de kansen op succes. Mocht een jongere toch besluiten te stoppen met een opleiding dan is het RBL na uitschrijving geen onbekende partij. De non-response op het aanbod tot trajectbegeleiding moet op deze manier minder worden.

RMC: Regiefunctie aanpak voortijdig schoolverlaten

Naast de registratiefunctie en het bieden van trajectbegeleiding is de regiefunctie de derde functie van het RMC. Dit betekent dat het RBL verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan van aanpak, het organiseren van de regionale samenwerking en partijen aanspreekt op hun verantwoordelijkheden en resultaten. De RMC-coördinator is uitvoerder van deze regiefunctie. Daar waar de uitvoering

knelpunten oplevert, zorgt de RMC-coördinator ervoor dat het knelpunt op de juiste overlegtafel komt. De RMC-coördinator bespreekt de voortgang met de portefeuillehouder van de contactgemeente en rapporteert aan de regiegroep VSV.

Bestuurlijk is de wethouder onderwijs van RMC-contactgemeente Leiden verantwoordelijk voor de uitvoering van de RMC-functie. Voor de uitvoering van het plan van aanpak spreekt de contactgemeente indien nodig partijen hierop aan.

Voor de uitoefening van de regiefunctie is een regie- en werkgroep ingericht, waarin het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs, gemeenten en het RBL zijn vertegenwoordigd. De regiegroep VSV is het bestuurlijk gremium waarin betrokken partijen hun beleid afstemmen en waar de voortgang van de aanpak wordt gedeeld. In de werkgroep VSV wordt beleid ontwikkeld en worden werkprocessen op elkaar afgestemd.

4 Beleidspunten 2015-2018

4.1 RBL en Jeugd-, WMO- en Participatiebeleid

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor het voeren van lokaal jeugdbeleid, ondersteuning van 18+ vanuit de WMO en de Participatiewet. Door inbedding van het RBL in de sociale agenda van gemeentelijk samenwerkingsorgaan Holland Rijnland sluit zij beleidsmatig aan op het lokale en regionale beleid van gemeenten. Het RBL neemt op regionaal en gemeentelijk niveau waar nodig deel aan de overleggen die in de ketensamenwerking worden gehouden. Kennis over de doelgroep wordt door het RBL ingezet om onderwijs, gemeenten en ketenpartners te ondersteunen bij het ontwikkelen van beleid en instrumenten om de ontwikkelingskansen van jongeren zonder startkwalificatie te optimaliseren. Het RBL signaleert de volgende uitdagingen:

11

RBL en decentralisatie jeugdzorg

Met de decentralisatie Jeugd worden gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Gemeenten in Holland Rijnland hebben afgesproken de eerste twee jaar gezamenlijk op te trekken bij de inkoop van jeugdzorg. Ook is er een gezamenlijk model opgesteld om te gaan werken met Jeugd & Gezinsteam (JGT). De precieze invulling van een JGT kan per gemeente verschillen en wordt bepaald door de specifieke problematiek in het voedingsgebied van het JGT. Per gemeente wordt afgestemd op welke wijze het RBL aansluit op de lokale uitvoering. Regionaal uitgangspunt is dat het RBL ketenpartner is van het JGT: geen vaste partner in het team, maar (net als het onderwijs) op afroep of op eigen initiatief aanwezig. De school is wat het RBL betreft eerst aangesprokene. Het RBL kan – indien school dit op basis van de problematiek aangeeft – via het ondersteuningsteam van de school aanhaken bij het JGT.

RBL en decentralisatie AWBZ

De uitvoering van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten wordt per 2015 onderdeel van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (WMO). Jongeren boven de 18 die naast school met zorg- en ondersteuningsvraagstukken zitten kunnen een beroep doen op de WMO. Het RBL zal met school en gemeenten duidelijkheid moeten krijgen welke ondersteuning binnen het onderwijs kan worden geboden en welke ondersteuning onder verantwoordelijkheid van gemeenten valt. Gemeenten in de regio Holland Rijnland voeren vooralsnog hun eigen WMO-beleid. Wanneer (het ontbreken van noodzakelijke) ondersteuning een knelpunt is voor een jongere om onderwijs te volgen zal dit op lokaal niveau afgestemd moeten worden.

RBL en de Participatiewet

Onderwijs is een voorliggende voorziening voor jongeren 18-27 jaar met een WWB-uitkering die nog recht hebben op studiefinanciering. Dit betekent dat gemeenten de uitkering kunnen weigeren of stopzetten wanneer de jongere nog studiefinanciering kan krijgen. De terugkeer naar school is niet altijd zo eenvoudig als de Wet veronderstelt. RBL, gemeenten en ROC's werken in het Kansloket samen om deze jongeren weer naar school te begeleiden. Het Kansloket is een gezamenlijk casuïstiek overleg waarin scholingskansen van WWB-jongeren vast te stellen. Bij jongeren die nog niet plaatsbaar zijn wordt bekeken of binnen een halfjaar de knelpunten en/of deficiënties weggewerkt kunnen worden om wel naar school te kunnen. De benodigde ondersteuning die daarbij nodig is moet nog verder worden ontwikkeld. Deze samenwerking tussen gemeenten, ROC's en RBL is nog pril. De komende jaren moeten worden benut om bij alle partijen duidelijk te krijgen wat er nodig is om zoveel mogelijk jongeren vanuit de bijstand naar kwalificatie te leiden.

Een andere doelgroep van de participatiewet vormen jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te halen. Tot hun 18^e volgen deze jongeren vaak leerwegondersteunend of praktijkonderwijs. De wajong en sociale werkvoorziening worden in de nieuwe participatiewet sterk ingekrompen. Onduidelijk is nog welke alternatieven voorhanden zijn. Formeel heeft het RBL geen taak meer als jongeren niet in staat zijn een startkwalificatie te halen. Het ministerie van onderwijs zinspeelt op een uitbreiding van de RMC-functie ten behoeve van begeleiding van deze doelgroep naar de arbeidsmarkt. Het RBL zal gemeenten aansporen beleid te ontwikkelen voor deze doelgroep.

Doelstellingen:

- Alle voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar met een WWB-uitkering die de intellectuele capaciteiten hebben en waarbij geen belemmeringen gelden die – al dan niet met ondersteuning – binnen een half jaar kunnen worden opgelost, benutten onderwijs als voorliggende voorziening. De jaarlijkse evaluatie van het Kansloket wordt hierbij benut om de resultaten te monitoren.

4 Deze leeftijd verschilt per samenwerkingsverband voortgezet onderwijs en is nog punt van gesprek tussen het onderwijs en gemeenten.

Dit beleidsplan is de basis voor jaarlijkse werkplannen, waarin de aanpak voor het bereiken van de doelstellingen en afspraken en waarin de inzet van de formatie en de inzet van formatie wordt beschreven. Met het RMC-werkplan moet worden ingestemd door de contactgemeente, op basis hiervan wordt de Rijksbijdrage voor RMC en kwalificatieplicht ingezet. Schriftelijke rapportage van het RMC-werkplan is input voor het bestuurlijk overleg tussen RMC en contactgemeente. (Financiering van de leerplicht vindt plaats vanuit de jaarlijkse bijdrage van alle deelnemende gemeenten.) Evaluatie van het beleidsplan vindt plaats voorafgaand aan het opstellen van een beleidsplan voor de periode vanaf 2019.

Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland

Schuttersveld 9, 2316 XG Leiden

Postbus 558, 2300 AN Leiden

T (071) 523 90 00

F (071) 523 90 01

E secretariaatrbl@hollandrijnland.nl

I www.rbl-hollandrijnland.nl

Colofon

Dit is een uitgave van RBL Holland Rijnland

Ontwerp: Engelen & de Vrind, Leiden

© april 2015, RBL Holland Rijnland

